

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Кафедра культурології

ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МОВА УКРАЇНСЬКОЇ ЮРИСПРУДЕНЦІЇ»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти – бакалавр
Галузь знань – 08 «Право»
Спеціальність – 081 «Право»
Статус навчальної дисципліни – обов'язкова
Рік набору – 2020

Затверджено на засіданні
Вченої ради Університету
Протокол № 9 від 30 червня 2020 р.
(зі змінами протокол
№ 164 від 30 серпня 2022 р.)

Ректор

Гетьман А.П.

Харків 2022

Програма навчальної дисципліни «Мова української юриспруденції» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2022. 31 с.

Розробники:

- В. М. Пивоваров, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри культурології;
- О. А. Лисенко, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри культурології;
- О. А. Шумейко, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри культурології;

Затверджено на засіданні кафедри культурології
(протокол № 01 від 16 вересня 2020 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями) затверджено на засіданні
кафедри культурології
(протокол № 01 від 01 вересня 2021 р.)
(протокол № 10 від 10 червня 2022 року)

В. о. завідувача кафедри – В. О. Лозовой, доктор філософських наук,
професор

Завідувач кафедри – Василь Пивоваров, кандидат філологічних наук, доцент

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. Мета та завдання навчальної дисципліни	4
2. Перелік предметних компетентностей здобувача вищої освіти:	5
3. Перелік результатів навчання здобувача вищої освіти:	6
4. Модулі програми навчальної дисципліни... ..	8
5. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	8
6. ЗМІСТ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	9
6.1. Модуль 1. Лінгвістичні аспекти української юриспруденції.....	9
6.2. Модуль 2. Професійна лексика в юридичному мовленні.....	10
6.3. Модуль 3. Писемна комунікація юриста	11
7. РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	12
7.1. Форми організації освітнього процесу і види навчальних занять:	12
7.2. Самостійна робота здобувачів вищої освіти	12
7.3. Освітні технології та методи навчання.....	12
7.4. Форми педагогічного контролю і система оцінювання якості сформованих компетентностей за результатами засвоєння навчальної дисципліни	13
7.5. Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:.....	13
7.6. Критерії оцінювання результатів навчання.....	14
7.7. Критерії оцінювання повідомлення.....	18
8. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	20
8.1. Нормативно-правові акти.....	21
8.2. Література	22
8.3. Інтернет-ресурси.....	25
ДОДАТКИ	26
<i>Додаток 1.</i> Карта предметних компетентностей з навчальної дисципліни	26
<i>Додаток 2.</i> Карта результатів навчання здобувача вищої освіти,.....	29
сформульованих у термінах компетентностей	29
<i>Додаток 3.</i> Матриця зв'язків між модулями навчальної дисципліни, результатами навчання та предметними компетентностями в програмі навчальної дисципліни	321

ВСТУП

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є:

- подати систематизовані знання з мови української юриспруденції та виробити навички їх використання у сферах законодавства, правозастосування, судочинства, нотаріату, адвокатури;

- підвищити рівень мовної та комунікативної компетентностей студентів, сприяти засвоєнню юридичних термінів, виробити навички їх визначення і практичного застосування, що якісно поліпшить процеси законотворчої діяльності;

- забезпечити набуття комунікативного досвіду, який сприятиме розвитку творчих здібностей студентів, активізуватиме пізнавальні інтереси, забезпечить реалізацію евристичних здібностей, що допоможе сформувати професійну майстерність і конкурентоспроможність сучасного фахівця.

Завданням навчальної дисципліни є:

– набути поглиблені знання щодо ролі державної мови в правовому регулюванні, а також лінгвістичних умінь і навичок для запобігання правотворчих та правозастосовних помилок;

– вивчити мовні засоби, що використовуються для створення текстів юридичних документів;

– опанувати українську юридичну термінологію;

– оволодіти методикою складання, редагування та аналізу правових текстів;

– підвищити професійну культуру мовлення;

– сформувати розуміння ролі мови в практичній діяльності юриста;

– сприяти розвитку творчого мислення студентів, здатність до самовдосконалення.

Статус навчальної дисципліни у структурі освітньо-професійної програми: обов'язкова.

Пререквізити: «Українська культура», «Теорія права», «Логіка».

Кореквізити: «Філософія», «Історія держави і права України», «Конституційне право України», «Іноземна мова».

Постреквізити: «Цивільне право», «Кримінальне право», «Міжнародне право», «Цивільний процес», «Кримінальний процес», «Адміністративне судочинство», «Криміналістика».

2. Перелік предметних компетентностей здобувача вищої освіти:

ПК – 1. Знання та розуміння засад мови української юриспруденції, інтеграційних зв'язків правознавства та лінгвістики.

ПК – 2. Знання понятійно-категоріального апарату мови української юриспруденції.

ПК – 3. Розуміння ролі мови в правовому регулюванні.

ПК – 4. Знання ознак і функцій державної мови.

ПК – 5. Знання основних мовностилістичних вимог до закону.

ПК – 6. Знання особливостей мови юриспруденції.

ПК – 7. Навички вживання лексичних одиниць у юриспруденції.

ПК – 8. Розуміння особливостей українського термінознавства.

ПК – 9. Розуміння поняття «юридичний термін», знання його ознак.

ПК – 10. Знання відмінностей юридичного терміна від загальноживаного слова, номенклатурної назви та професіоналізму.

ПК – 11. Навички розрізнення стилів мовлення в юриспруденції.

ПК – 12. Знання класифікації юридичних термінів.

ПК – 13. Знання особливостей юридичної термінології законодавства України.

ПК – 14. Розуміння лексико-семантичних проблем сучасної української юридичної термінології.

ПК – 15. Знання ознак і функцій документа, вимог до його укладання.

ПК – 16. Навички оформлення реквізитів документа.

ПК – 17. Розуміння поняття «юридичний документ», знання його основних видів.

ПК – 18. Розуміння поняття юридичного тексту.

ПК – 19. Знання особливостей тексту нормативно-правового акта на лексичному, морфологічному та синтаксичному рівнях.

ПК – 20. Мовні навички роботи з текстами нормативно-правових актів.

ПК – 21. Навички усного публічного мовлення в юриспруденції.

ПК – 22. Навички комунікативної компетентності в професійній діяльності.

ПК – 23. Навички роботи з різними типами словників.

ПК – 24. Знання норм сучасної української літературної мови.
Експлікація загальних і спеціальних компетентностей визначається в карті предметних компетентностей (Додаток 1).

3. Перелік результатів навчання здобувача вищої освіти:

РН НД 1.1. Демонструвати знання й розуміння мови української юриспруденції.

РН НД 1.2. Характеризувати правове регулювання мовної політики в Україні.

РН НД 1.3. Демонструвати навички професійного мовлення у сфері юриспруденції.

РН НД 1.4. Демонструвати навички комунікативної компетентності в процесі професійної діяльності.

РН НД 1.5. Використовувати знання службового мовного етикету в різних правових ситуаціях.

РН НД 1.6. Визначати особливості усного й писемного мовлення в юридичній практиці.

РН НД 1.7. Демонструвати знання та розуміння норм сучасної української літературної мови, уміння правильно їх застосовувати в різних правових ситуаціях.

РН НД 2.1. Використовувати в текстах законодавчих актів різні види лексичних одиниць.

РН НД 2.2. Надавати юридичну консультацію відповідно до особливостей мови української юриспруденції.

РН НД 2.3. Демонструвати навички публічного мовлення в юридичній діяльності.

РН НД 2.4. Використовувати в мовленні юридичну термінологію відповідно до вимог сучасної української літературної мови та українського законодавства.

РН НД 2.5. Розрізняти системно-сміслові зв'язки між юридичними термінами.

РН НД 2.6. Аналізувати оновлену термінологію сучасного українського законодавства.

РН НД 2.7. Характеризувати та класифікувати юридичні терміни в текстах нормативно-правових актів.

РН НД 3.1. Аналізувати юридичні документи щодо оформлення їх композиційних частин.

РН НД 3.2. Визначати реквізити документів.

РН НД 3.3. Виокремлювати юридичні конструкції в тексті документа.

РН НД 3.4. Аналізувати мову й стиль законопроектів.

РН НД 3.5. Виявляти проблеми в мовному оформленні юридичних документів, пропонувати способи їх вирішення з використанням наявних теоретичних і прикладних знань.

РН НД 3.6. Відшуковувати професійну інформацію в лексикографічних джерелах.

РН НД 3.7. Застосовувати правила мовного та юридичного тлумачення текстів.

Експлікація результатів освоєння навчальної дисципліни і результатів навчання за спеціальністю і спеціалізацією визначається в карті результатів навчання, сформульованих у термінах компетентностей (Додаток 2).

4. Модулі програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Лінгвістичні аспекти української юриспруденції

Модуль 2. Професійна лексика в юридичному мовленні

Модуль 3. Писемна комунікація юриста

Експлікація модулів компетентнісно-орієнтованої програми навчальної дисципліни визначається у матриці зв'язків між модулями навчальної дисципліни, результатами навчання і предметними компетентностями (Додаток 3).

5. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура та кількість годин		
		денна форма навчання	заочна форма навчання	
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Освітній рівень – «Бакалавр»	Обов'язкова	Обов'язкова	
Модулів – 3	Галузь знань – 08 «Право»	Рік підготовки: 2022/2023	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90		2-й семестр	2-й семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2-4, самостійної роботи студента – 4-2.		Спеціальність – 081 «Право»	Модуль 1 Лекції: 8 Практичні заняття: 8 Самостійна робота: 12	Лекції 4 год.
			Модуль 2 Лекції: 8 Практичні заняття: 10 Самостійна робота: 14	Практичні заняття 4 год.
	Модуль 3 Лекції: 6 Практичні заняття: 8 Самостійна робота: 16	Самостійна робота 82 год.		
	Види контролю: підсумковий залік за результатами практичних занять і самостійної роботи.			
		Види контролю: підсумковий залік за результатами практичних занять і самостійної роботи.		

6. ЗМІСТ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Модуль 1. Лінгвістичні аспекти української юриспруденції

Засади української юриспруденції. Предмет, мета та основні завдання навчальної дисципліни «Мова української юриспруденції». Зв'язок мови української юриспруденції з правовими дисциплінами. Роль мови в правотворчості та правозастосуванні.

Мова як об'єкт конституційно-правового регулювання в Україні. Правове регулювання мовної політики в Україні. Мовна ситуація і мовна політика. Мовне законодавство України.

Національна та літературна мови. Правовий статус української мови. Поняття, ознаки і функції державної мови. Особливості мови української юриспруденції.

Поняття й основні ознаки культури мови та культури мовлення. Комунікативна компетентність юриста: зміст та особливості. Навички комунікативної компетентності.

Поняття норм літературної мови. Ознаки мовних норм: системність, історична та соціальна обумовленість, закріпленість у довідниках і словниках. Різновиди мовних норм і їх характеристика (акцентуаційні, лексичні, морфологічні, синтаксичні, пунктуаційні, орфографічні, орфоепічні).

Застосування орфоепічних та акцентуаційних норм в усному мовленні юриста, лексичних, стилістичних і синтаксичних норм сучасної української літературної мови в писемній діяльності правника.

Нова редакція Українського правопису: варіативні та неваріативні форми, використання фемінітивів.

Поняття «стиль», «функціональний стиль», «мовний стиль». Критерії визначення стилів мови: поширення і вживання (певне коло мовців), функціональне призначення (інформування, повідомлення, переконання, вплив, регулювання відносин тощо), характерна система мовних засобів

(лексичних, граматичних, стилістичних тощо). Позамовні структурні ознаки функціонально-стильової диференціації мови.

Стилістична диференціація мови української юриспруденції. Поняття наукового стилю, його різновиди, жанри, мовні засоби.

Особливості публіцистичного стилю в юридичній сфері діяльності (функції, різновиди, жанри, стилістичні прийоми). Застосування публіцистичного стилю у фаховому мовленні правника.

Офіційно-діловий стиль як основа української юриспруденції. Поняття офіційно-ділового стилю, його основні ознаки, мовні засоби та їх характеристика. Різновиди та жанри офіційно-ділового стилю. Специфічні ознаки та мовні засоби законодавчого підстилю.

6.2. Модуль 2. Професійна лексика в юридичному мовленні

Диференціація словникового складу сучасної української мови. Лексика стилістично нейтральна та стилістично маркована: книжна (наукова, ділова) і розмовна лексика. Офіційна лексика. Канцеляризми. Просторічна лексика. Вульгаризми. Жаргонізми, аргі, сленг. Діалектизми.

Синонімічний вибір слова, пароніми, омоніми. Евфемізми. Фразеологізми в діловому мовленні правника. Книжні фразеологізми. Мовні кліше. Мовні штампи. Українська лексикографія. Типи словників: енциклопедичні (загальні та галузеві) та лінгвістичні (синонімів, омонімів, антонімів, фразеологізмів, іншомовних слів та ін.). Одномовні, двомовні та багатомовні словники. Юридичні словники.

Особливості українського юридичного термінознавства, етапи його розвитку. Правнича термінологія і терміносистема. Юридична термінологія як динамічна й усталена система номінацій правових понять.

Поняття «юридичний термін», його ознаки. Відмінність юридичного терміна від загальноновживаного слова, номенклатурної назви та професіоналізму. Кодифіковані та некодифіковані терміни. Класифікація юридичних термінів.

Лексико-семантичні проблеми сучасної української юридичної термінології: синонімія, полісемія, омонімія, паронімія.

Джерела та способи творення юридичних термінів. Іншомовні слова як засіб найменування юридичних понять. Продуктивні моделі творення юридичних термінів. Вимоги до вживання термінів у документах.

Публічне мовлення в правозастосуванні. Особливості усного професійного спілкування юриста. Індивідуальні та колективні форми фахового мовлення правника. Функції спілкування. Вербальні і невербальні засоби спілкування. Мовленнєвий етикет та його особливості. Види типових мовних конструкцій, вибір та уживання.

Публічний виступ у правовій діяльності. Виступ як складова мовної практики юриста. Мета, види та жанри публічного виступу. Структура виступу, вимоги до нього. Мовна специфіка виступу. Підготовка промови та її виголошення.

6.3. Модуль 3. Писемна комунікація юриста

Документ як засіб писемної мовної комунікації. Писемне мовлення, його особливості. Юридичний документ: поняття, ознаки, вимоги до оформлювання документів. Функції юридичного документа: загальні та спеціальні. Класифікація юридичних документів: за способом фіксації інформації; за способом найменування; за походженням; за призначенням; за оригінальністю походження; за складністю; за терміном виконання; за рівнем розголошення; за виготовленням; за терміном; за родом діяльності.

Реквізити документа, правила оформлення. Формуляр-зразок. Види формулярів. Бланк документа, види бланків документа. Постійні та змінні реквізити документа.

Текст документа, вимоги до його складання та оформлення. Форми викладу в текстах документів.

Мовностильові ознаки документа. Мовні особливості тексту юридичного документа. Полісемічні недоліки юридичного тексту.

Синонімічні вади текстів документа. Стиль юридичних документів. Уживання мовних штампів і кліше.

7. РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

7.1. Форми організації освітнього процесу і види навчальних занять:

- форми організації освітнього процесу: навчальні заняття; самостійна робота; практична підготовка; контрольні заходи;
- види навчальних занять: лекції, практичні заняття, індивідуальні заняття, консультації.

7.2. Самостійна робота здобувачів вищої освіти

Самостійна робота – вид роботи поза аудиторією, що передбачає самостійне вивчення програмного матеріалу навчального курсу: опрацювання конспекту лекцій, рекомендованої літератури, матеріали емпіричних досліджень до тем, які виносяться на практичні заняття.

Формами самостійної роботи студентів є: опрацювання матеріалів лекції; виконання письмових завдань; робота в інформаційних мережах; підготовка повідомлень з окремої проблеми або теми курсу; підготовка тематичних презентацій; підготовка та публікація наукових статей, тез тощо; виконання граматичних завдань, редагування документів, їх мовний та стилістичний аналіз, участь у мовних конкурсах.

Самостійна робота студентів також передбачає вивчення додаткової навчальної та наукової літератури, ознайомлення із довідниками, словниками, фаховими виданнями, вивчення практики застосування державної мови в юриспруденції.

7.3. Освітні технології та методи навчання

Освітні технології передбачають проблемне навчання, контекстне навчання, студентоцентроване навчання, аудіовізуальні технології, наукові дискусії, інтерактивні технології, ІТ-технології тощо;

Методи навчання охоплюють поєднання словесних, наочних і практичних методів, методи проблемного викладання, пресконференції, ділові ігри, мозкові штурми, моделювання професійних ситуацій, методи дискусії, «круглі столи» тощо.

7.4. Форми педагогічного контролю і система оцінювання якості сформованих компетентностей за результатами засвоєння навчальної дисципліни

Формами контролю знань студентів є поточний і підсумковий.

Поточний контроль знань студентів передбачає:

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів, як: усне, письмове або експрес-опитування, виконання практичних завдань, участь у розробці кейсу, захист есе або повідомлення за ініціативи студента. Поточний контроль має на меті перевірити рівень підготовки студента до вивчення поточного матеріалу. Під час практичного заняття студент може отримати 2 бали за усну відповідь і виконання граматичного завдання;

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі модульної контрольної роботи.

Упродовж семестру студенти виконують завдання для самостійної роботи (підготовка есе, повідомлення тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 12 балів.

Формою підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є залік за результатами практичних занять і самостійної роботи. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати за залік, становить 100 балів, мінімальна – 60 балів.

7.5. Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів

Поточний контроль						Самостійна робота студентів	Підсумковий контроль (залік за результатами практичних занять)
Модуль № 1		Модуль № 2		Модуль №3			
п/з, с/р	контрольна робота	п/з, с/р	контрольна робота	п/з, с/р	контрольна робота		
max 13	max 16	max 14	max 16	max 13	max 16	max 12	max 100

7.6. Критерії оцінювання результатів навчання

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті	Max 40	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки
	2 бали за відповідь на теоретичне питання:	- повна, змістовна, вичерпна відповідь на питання теоретичного блоку практичного заняття; - виявлення високого наукового рівня обізнаності з питання, що обговорюється; - обґрунтування власного погляду, позиції; - ввічливе спростовування неточного висловлювання співрозмовника; - виявлення належного рівня мовленнєвої компетентності (багатство лексичних і граматичних засобів); - уміння самостійно формулювати думку; - вільно, переконливо, чітко, послідовно висловлюватися стосовно питання, яке обговорюється; - активна участь у дискусії, креативність відповідей; - здатність до оригінального висвітлення опанованого матеріалу в професійному ракурсі. Аналіз документа: - правильне оформлення реквізитів документа;

		- дотримання вимог офіційно-ділового стилю; - відповідність нормам права та нормам літературної мови; - дотримання технічних вимог; - у документі немає подвійного тлумачення слів і висловів; - усі частини документа логічно пов'язані; - у тексті немає зайвих слів та смислових повторів, надмірно довгих міркувань не по суті справи; - дотримано логічної послідовності викладу матеріалу, фактів.
	1 бал за письмове виконання практичного завдання:	- завдання виконано граматично правильно; - не містить лексичних помилок; - немає пунктуаційних помилок; - фрагменти тексту чи речення відредаговані, запропоновано правильні варіанти.
Контрольна робота	Мах 16	На всі питання тестових завдань надано правильні відповіді.
Самостійна робота	Мах 12	- есе повинно сприйматися як цілісний твір, ідея якого зрозуміла й чітка; - кожен абзац есе розкриває одну думку; - не містить нічого зайвого, несе лише інформацію, необхідну для розкриття ідеї есе, власної позиції автора; - відрізняється чіткою композиційною побудовою; - логічне за структурою; - простежується внутрішня логіка, що визначається як авторським підходом до обговорюваного питання, так і самим питанням; - написано стисло та ясно; - думка розкрита послідовно;

		- усвідомлено застосовано теоретичні поняття, терміни, узагальнення, ідеї; - містить переконливе аргументування порушеної проблеми; - немає жодної лексичної, граматичної чи пунктуаційної помилки.
	11	- есе повинно сприйматися як цілісний твір, ідея якого зрозуміла й чітка; - кожен абзац есе розкриває одну думку; - не містить нічого зайвого, несе лише інформацію, необхідну для розкриття ідеї есе, власної позиції автора; - відрізняється чіткою композиційною побудовою; - логічне за структурою; - простежується внутрішня логіка, що визначається як авторським підходом до обговорюваного питання, так і самим питанням; - написано стисло та ясно; - думка розкрита послідовно; - усвідомлено застосовано теоретичні поняття, терміни, узагальнення, ідеї; - містить переконливе аргументування порушеної проблеми; - 1-2 лексичні, граматичні чи пунктуаційні помилки.
	10	- есе повинно сприйматися як цілісний твір, ідея якого зрозуміла й чітка ; - кожен абзац есе розкриває одну думку; - наявні відхилення від теми, що заважає розкриттю ідеї есе та вираження власної позиції автора; - відрізняється чіткою композиційною побудовою; - логічне за структурою; - простежується внутрішня логіка, що визначається як авторським підходом до

		обговорюваного питання, так і самим питанням; - думка розкрита послідовно; - усвідомлено застосовано теоретичні поняття, терміни, узагальнення, ідеї; - містить переконливе аргументування порушеної проблеми; - 3-5 лексичних, граматичних чи пунктуаційних помилок.
	9	- есе повинно сприйматися як цілісний твір, ідея якого зрозуміла й чітка; - кожен абзац есе розкриває одну думку, проте не всюди; - не відрізняється чіткою композиційною побудовою; - логічне за структурою; - простежується внутрішня логіка, що визначається як авторським підходом до обговорюваного питання, так і самим питанням; - думка розкрита з певними відхиленнями від послідовності; - застосовано теоретичні поняття, терміни, узагальнення, ідеї; - містить переконливе аргументування порушеної проблеми; - 6-9 лексичних, граматичних чи пунктуаційних помилок.
	8	- есе повинно сприйматися як цілісний твір, але ідея не зрозуміла й викладена не чітко; - кожен абзац есе розкриває одну думку, проте не всюди; - не відрізняється чіткою композиційною побудовою; - певні порушення в логіці викладу; - думка розкрита з відхиленнями від послідовності; - застосовано теоретичні

		поняття, терміни, узагальнення, ідеї; - не містить переконливого аргументування порушеної проблеми; - 10–14 лексичних, граматичних чи пунктуаційних помилок.
	9	- робота повинна сприйматися як цілісний твір, ідея не достатньо зрозуміла й чітка; - кожен абзац есе розкриває кілька думок; - наявна зайва інформація; - бракує чіткої композиційної побудови; - порушення послідовності думки в розкритті проблеми; - 15–17 лексичних, граматичних чи пунктуаційних помилок.
	6	- за обсягом есе сягає норми; - його тема розкривається, виклад загалом зв'язний, але робота характеризується суттєвими недоліками; - помітний її репродуктивний характер; - відсутня самостійність суджень, їх аргументованість; - добір слів не завжди вдалий; - 18-20 лексичних, граматичних чи пунктуаційних помилок.
	5	- за обсягом робота наближається до норми; - загалом є завершеною; - тема значною мірою розкрита, але трапляються недоліки; - понад 20 лексичних, граматичних чи пунктуаційних помилок.

7.7. Критерії оцінювання повідомлення

12 балів:

- обсяг повідомлення 8–12 або більше друкованих (рукописних) сторінок;
- проблема, яка в ньому розглядається, викладена повно, послідовно, логічно;
- список використаної наукової літератури нараховує 5–6 джерел, відповідає сучасним правилам оформлення бібліографії;
- немає жодного порушення норм літературної мови.

11 балів:

- обсяг повідомлення 8–12 або більше друкованих (рукописних) сторінок;
- проблема, яка в ньому розглядається, викладена повно, послідовно, логічно;
- список використаної наукової літератури нараховує 5–6 джерел, відповідає сучасним правилам оформлення бібліографії;
- наявні лексичні, граматичні, стилістичні, орфографічні та пунктуаційні помилки (1–2).

10 балів:

- обсяг повідомлення – 10 сторінок;
- тема викладена досить повно, але є певні недоліки в логіці викладу;
- бібліографічний список нараховує 4-5 джерел, відповідає сучасним правилам, але містить певні помилки;
- трапляються лексичні, граматичні, стилістичні, орфографічні та пунктуаційні помилки (3–5).

9 балів:

- обсяг повідомлення – 10 сторінок;
- тема викладена досить повно, але є певні недоліки в логіці викладу;
- бібліографічний список нараховує 4-5 джерел, відповідає сучасним правилам, але містить певні помилки;
- трапляються лексичні, граматичні, стилістичні, орфографічні та пунктуаційні помилки (6–8).

8 балів:

- обсяг повідомлення є недостатнім для викладення обраної проблеми;
- проблему розглянуто поверхово;
- у бібліографічному списку менше чотирьох наукових джерел і наявні помилки;
- 9–12 орфографічних, пунктуаційних, лексичних граматичних, стилістичних помилок.

7 балів:

- обсяг повідомлення є недостатнім для викладення обраної проблеми;
- проблему розглянуто поверхово;
- у бібліографічному списку менше чотирьох наукових джерел і трапляються помилки;
- 13–15 лексичних, граматичних, стилістичних, орфографічних, пунктуаційних помилок;
- не дотримано вимог до технічного оформлення роботи.

6 балів:

- тема повідомлення достатньо не розкрита, у бібліографічному списку менше ніж 2 наукових джерел;
- список використаних джерел подано не за сучасними правилами;
- повідомлення суто компілятивного рівня;
- 16 і більш порушень норм літературної мови.

5 балів:

- повідомлення є автоматичним копіюванням джерел з Інтернету;
- оформлення не відповідає основним вимогам;
- не дотримано правил цитування;
- порушення норм літературної мови.

8. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

8.1. Нормативно-правові акти

1. Європейська хартія регіональних мов або мов меншин, Страсбург, 5 листопада 1992 року. URL: <https://language-policy.info/movnezakonodavstvo/zakonodavstvo-pro-movy-ukrajiny/>
2. Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної». 2704-VIII від 25.04.2019 (набув чинності 16 липня 2019 року). Відомості Верховної Ради. 2019. № 21.
3. Конвенція ООН «Про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти» (ст. 5, ч. с-ii). URL: <https://language-policy.info/movnezakonodavstvo/zakonodavstvopro-movy-ukrajiny/>
4. Конституція України (ст. 10), Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141.
5. Постанова Кабінету Міністрів про прийняття «Положення про міністерство культури України» від 3 вересня 2014 р. № 495. URL: <https://language-policy.info/movne-zakonodavstvo/zakonodavstvo-pro-movyukrajiny/>
6. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 51 народного депутата України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» від 14 липня 2021 року № 1-р/2021. Справа № 1-179/2019(4094/19). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v001p710-21#Text>
7. Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної», м. Київ, 14 липня 2021 року, № 1-р/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v001p710-21#Text>
8. Указ Президента України «Про Концепцію державної мовної політики» від 15.02.2010. URL: <https://language-policy.info/movnezakonodavstvo/zakonodavstvo-pro-movy-ukrajiny/>
9. Рішення Конституційного Суду України від 14.12.1999 №10-рп/99 про офіційне тлумачення положень статті 10 Конституції України щодо застосування державної мови органами державної влади, органами місцевого самоврядування та використання її у навчальному процесі в навчальних закладах України (справа про застосування української мови)
10. Закон України «Про державну службу» від 10.12.2015. URL: <https://language-policy.info/movne-zakonodavstvo/zakonodavstvo-pro-movyukrajiny/>
11. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 (ст. 7). URL: <https://languagepolicy.info/movne-zakonodavstvo/zakonodavstvo-pro-movy-ukrajiny/>

8.2. Література

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і доп.) ; уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. Київ ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2003. 1440 с.
2. Волощак М.Й. Неправильно – правильно. Довідник з українського слововживання. Київ : Марія Волощак, 2007. 224 с.
3. Глущик С. В. Дияк О. В., Шевчук С. В. Сучасні ділові папери : навч. посіб. Київ : Арій, 2009. 400 с. Головащук І.С.
4. Гринчишин Д. Г., Сербенська О. А. Словник паронімів української мови. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : Освіта, 2008. 320 с.
5. Етика ділового спілкування / за ред. Т.Б. Гриценко та ін. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 344 с.
6. Зайцева І В., Калита О.П., Скуратівська Г.В. Навчально-методичний комплекс з курсу «Українська мова за професійним спрямуванням» для юристів. Видавничо-інформаційний центр Національного університету ДПС України, 2014. 196 с.
7. Зарицький М. О. Актуальні проблеми українського термінознавства : підручник. Київ : ВЦ «В-во «Політехніка», ТОВ «Фірма «Періодика», 2004. 128 с. Зубков М.Г.
8. Караванський С. Практичний словник синонімів української мови. Київ : Українська книга, 2004. 523.
9. Караванський С. Російсько-український словник складної лексики. Львів : БаК, 2006. 608 с.
10. Кацавець Р. С. Кацавець Г. М. Мова у професії юриста : підручник. Київ : Алерта, 2005. 284 с.
11. Корж А. В. Українська мова професійного спрямування : навчальний посібник. Київ: Правова єдність, 2009. 296 с.
12. Костецький М., Годованець В., Ткаченко Т. Державна мова в Україні (політико-правовий огляд). Політична думка. 2000. № 8 (20). С. 114–130.
13. Культура фахового мовлення : навч. посіб. ; за ред. Н. Д. Бабич. Чернівці: Книги – ХХІ, 2005. 572с.
14. Лисенко О. А. Адаптація запозичень у сучасній фінансово-економічній термінології // Лінгвокогнітивні та соціокультурні аспекти комунікації: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції. Острог: Вид-во НаУОА, 2020. С 44–49.
15. Лисенко О. А. Джерела та способи творення української юридичної термінології. *Наукові записки. Серія : Філологічна. Острог*: Нац. університет «Острозька академія», 2013. Вип. 40. С. 60 – 63.
16. Лисенко О. А. Іншомовні слова як різновид лексичної інтерференції // *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія «Філологія»: науковий журнал. Острог: Вид-во НаУОА, жовтень 2019. Вип. 7 (75). С. 174–176.

17. Лисенко О. А. Лінгвістичні аспекти юридичної термінології сучасного законодавства // *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*: серія «Філологія». Острог: Вид-во НаУОА, 2022. Вип. 14 (82). С. 139–142.
18. Лисенко О. А. Мовна підготовка студентів юридичних спеціальностей відповідно до Болонської системи освіти. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія : Філологічна. Острог: Вид-во Нац. ун-ту «Острозька академія», 2015. Вип. 58. С. 11–13.
19. Лисенко О. А. Освоєння лексичних запозичень в українській термінології. *Науковий вісник Херсонського державного ун-ту. Серія : Лінгвістика*. Херсон : Херсонський державний університет, 2014. Вип. 21. С. 116–120.
20. Лисенко О. А. Склад сучасної юридичної термінології за походженням // *Розвиток науки XXI столітті: збірник наук. праць*. Х.: Науково-інформаційний центр «Знання», 2018. С. 114 – 123.
21. Лисенко О. А. Формування і розвиток професійної мовної і мовленнєвої компетенції студентів юридичних вищих навчальних закладів // *Гуманітарні проблеми вищої освіти: зб. наук. праць*. Харків : ХНАДУ, 2013. Вип. 4. С. 77–88.
22. Лисенко О. А. Юридичні фразеологізми в професійному мовленні юриста. *Smart and Young*. Київ, 2016. №11–12 .Ч. 2. С.88–92.
23. Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура українського фахового мовлення : навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2007. 360 с.
24. Мацько Л.І. Культура української фахової мови : навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2007. 360 с.
25. Мова української юриспруденції : навч. посіб. / В. М. Пивоваров та ін. Харків : Право, 2020. 230 с.
26. Пивоваров В. М. Актуалізація мовної компетентності в практичній діяльності правників. Етика правника : тези доповідей та повідомлень учасників круглого столу / за заг. ред. Т. Б. Вільчик. Харків : Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2021. 322 с. С. 155–159.
27. Пивоваров В. М. Гуманізація освіти та мовна компетентність у підготовці фахівців-юристів. Актуальні правові та гуманітарно-економічні проблеми в період реформування демократичного суспільства : збірник тез ІХ Всеукраїнської науково-практичної конференції (5–6 лютого 2021 р.). Кропивницький : ПВНЗ КІДМУ, 2021. 173 с. С. 141– 144. (0,19 друк. арк.).
28. Пивоваров В. М. Комунікативна компетентність у морально-правовому вихованні особистості юриста. Суперечності взаємодії моралі і права в сучасному українському суспільстві: Всеукр. наук.-практ. конф., 30 трав. 2019 р./ Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2019. С. 164–168.
29. Пивоваров В. М. Мовленнєва компетентність касаційного кримінального суду в рішенні під час воєнного стану : матеріали

- Всеукраїнської науково-практичної конференції «Протидія кримінальним правопорушенням в умовах воєнного стану» м. Кропивницький, Україна 27 жовтня 2022 року. URL: <https://dnuvs.in.ua/mariupol>
30. Пивоваров В. М. Мовленнєва компетентність правника відповідно до вимог Національної рамки кваліфікації: міжвузівська науково-практична конференція «Сучасна філологія: теорія та практика». Київ : Нац. акад. СБУ, 2019. С. 256–258.
  31. Пивоваров В. М. Мовленнєва компетентність як умова саморозвитку особистості. Проблеми саморозвитку особистості в сучасному українському соціумі : мат. Всеукр. наук.-практ. конф. (21 бер. 2019 р.) / НЮУ ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2019. С. 113–117.
  32. Пивоваров В. М. Мовленнєва компетентність фахівців у галузі права в академічному письмі. Сучасна філологія: теорія та практика : Всеукр. наук.-практ. конф. 19 квітня 2022 року. м. Київ. С. 19–24. URL: https://academy.ssu.gov.ua/uploads/p_57_32613549.pdf
  33. Пивоваров В. М. Мовленнєво-орієнтований підхід до оцінки впливу міжнародно-правових стандартів на діяльність правоохоронних органів у сфері фінансового моніторингу / Всеукраїнська науково-практична конференція «Взаємодія норм міжнародного і національного права крізь призму процесів глобалізації та інтеграції» 09 лист. 2022 р. Україна, м. Харків. URL: <https://www.google.com/search?client=avast-a-1&q=%D1%D1%8F&aqs=avast.1.69i57j0l3.1605j0j1&ie=UTF-8>
  34. Пивоваров В. М. Особливості вживання інтерференційних омонімів у міжкультурному спілкуванні фахівців. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна»: збірник наукових праць / укладачі: І. В. Ковальчук, Л. М. Коцюк, С. В. Новоселецька. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2014. Вип. 42. С. 129–132.*
  35. Пивоваров В. М. Оцінка популярності сучасного філософсько-гуманітарного дискурсу засобами Google. Стратегії та інновації : актуальні управлінські практики : VI Міжн. наук.-практ. конф. (23 квітня 2021 року). Кривий Ріг : Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського, 2021. 359 с. С. 92–94.
  36. Пивоваров В. М. Оцінка рівня посилення масових комунікацій українською мовою засобами Google. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасна філологія: теорія та практика». Київ : Нац. акад. СБУ, 2021. 400 с. С. 226–228.
  37. Пивоваров В.М. Інноваційні тенденції в застосуванні правописних норм у правосудді. Право та інноваційне суспільство: електрон. наук. вид. 2020. № 1 (14). URL: <http://apir.org.ua/wp-content/uploads/2020/06/Ruvovarov14.pdf>
  38. Словник наголосів. Київ : Наук. думка, 2000. 320 с.

39. Словник сучасного правничого терміновживання: українсько-російсько-англійський / уклад. С. М. Бервено, В. С. Калашник, В. С. Козадаєв, О. А. Лисенко, Г. А. Сергєєва; за ред. В. С. Калашника, С. М. Бервена. Харків: Право, 2017. 368 с.
40. Сучасна українська ділова мова. Харків : ФОП Співак Т.К., 2009. 400 с.
41. Чулінда Л. І. Українська правнича термінологія: навч. посіб. Київ : Магістр – ХХІ сторіччя, 2005. 112 с.
42. Шевчук С.В. Клименко І.В. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник. 2-ге вид., випр. і допов. Київ : Алерта, 2011. 394 с.
43. Шумейко О. А. Мовлення як індикатор культури міжперсонального спілкування // Шістдесят сьомі економіко-правові дискусії. Серія : Соціальні та гуманітарні науки: матеріали Міжнародної наукової інтернет-конференції. Дьвів: ФО-П Шпак В. Б. С. 40–44.
44. Шумейко О. А. Мовна культура та її значення в сучасних реаліях : збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасна філологія: теорія та практика». Київ: Нац. акад. СБУ, 2022. С. 184–186.
45. Юшук І. П. Практикум з правопису і граматики української мови : посібник. Київ : Освіта, 2018. 287 с.
46. Янковська Г. В. Українська мова для юристів : навч. посіб. Київ : КНТ, 2011. 392 с.

8.3. Інтернет-ресурси

1. «Мова – ДНК нації». URL: <https://ukr-mova.in.ua/>
2. Є-Мова. URL: <https://www.google.com/search?q> Лінгвістичний портал «Мова. Info». URL: <http://www.mova.info/> Офіційний сайт української мови. URL: <https://ukrainskamova.com/>
3. Про затвердження Інструкції з діловодства в Міністерстві юстиції України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0973323-12#Text>
4. Проєкт «Нова мова». URL: <https://novamova.com.ua/>
5. Словник української мови online. томи 1-11 (а-о)яснювати). URL: <https://services.ulif.org.ua/expl/Entry/index?wordid=1&page=0>
6. Словопедія (українські словники). URL: <http://slovopedia.org.ua/> Український правопис. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/05062019-onovl-pravo.pdf>. НЕІК
7. Український правопис. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/05062019-onovl-pravo.pdf>.

НЕІК

Навчальний електронно-інформаційний комплекс «Мова української юриспруденції» <https://neik.nlu.edu.ua/moodle/>

ДОДАТКИ

Додаток 1

Карта предметних компетентностей з навчальної дисципліни

Шифр та назва компетентностей за спеціальністю і/або спеціалізацією	Шифр та назва компетентностей з навчальної дисципліни
ЗК – загальні (універсальні) компетентності. (обрати компетентності згідно зі змістом навчальної дисципліни)	ПК – предметні компетентності з навчальної дисципліни
ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.	ПК–1. Знання і розуміння засад мови української юриспруденції, інтеграційних зв'язків правознавства й лінгвістики.
	ПК–2. Знання понятійно-категоріального апарату мови української юриспруденції.
	ПК–3. Розуміння ролі мови в правовому регулюванні.
ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	ПК–4. Знання ознак і функцій державної мови.
	ПК–5. Знання основних мовностилістичних вимог до закону.
	ПК–6. Знання особливостей мови юриспруденції.
	ПК–7 Навички вживання лексичних одиниць у юриспруденції.
ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	ПК–8. Розуміння особливостей українського термінознавства.
	ПК–9. Розуміння поняття «юридичний термін», знання його ознак.
	ПК–10. Знання відмінностей юридичного терміна від загальноживаного слова, номенклатурного найменування та професіоналізму.
ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	ПК–11. Навички розрізнення стилів мовлення в юриспруденції.
	ПК–12. Знання класифікації юридичних термінів.
	ПК–13. Знання особливостей юридичної термінології законодавства України.
	ПК–14. Розуміння лексико-семантичних проблем сучасної юридичної термінології.
ЗК6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	ПК–15. Знання ознак і функцій документа, вимог до його укладання.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	ПК-16. Навички оформлення реквізитів документа.
	ПК-17. Розуміння поняття «юридичний документ», знання його основних видів
ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	ПК-18. Розуміння поняття юридичного тексту, знання основних видів юридичних текстів.
ЗК14. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.	ПК-19. Знання особливостей тексту нормативно-правового акта на лексичному, морфологічному та синтаксичному рівнях.
ЗК1.2. Здатність грамотно і точно формулювати та висловлювати свої позиції, належним чином їх обґрунтовувати.	ПК-20. Мовні навички роботи з текстами нормативно-правових актів.
	ПК-21. Навички усного публічного мовлення в правозастосуванні.
	ПК-22. Навички комунікативної компетентності в професійній діяльності.
ЗК1.3. Навички збору і аналізу інформації з національних і міжнародних джерел.	ПК-23. Навички роботи з різними типами словників.
	ПК-24. Знання норм сучасної української літературної мови.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	
СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.	ПК-1. Знання та розуміння засад мови української юриспруденції, інтеграційних зв'язків правознавства і лінгвістики. ПК-2. Знання понятійно-категоріального апарату мови української юриспруденції. ПК-3. Розуміння ролі мови в правовому регулюванні.
СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.	ПК-4. Знання ознак і функцій державної мови. ПК-5. Знання основних мовностилістичних вимог до закону. ПК-6. Знання особливостей мови юриспруденції.

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.	ПК–7 Навички вживання лексичних одиниць у юриспруденції. ПК–8. Розуміння особливостей українського термінознавства. ПК–9. Розуміння поняття «юридичний термін», знання його ознак.
СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.	ПК–10. Знання відмінностей юридичного терміна від загальноживаного слова, номенклатурного найменування та професіоналізму. ПК–11. Навички розрізнення стилів мовлення в юриспруденції. ПК–12. Знання видів юридичних термінів. ПК–13. Знання особливостей юридичної термінології законодавства України.
СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.	ПК–14. Розуміння лексико-семантичних проблем сучасної юридичної термінології. ПК–15. Знання ознак і функцій документа, вимог до його укладання (правових, логічних, лінгвістичних, технічних). ПК–16. Навички оформлення реквізитів документа. ПК–17 Розуміння поняття «юридичний документ», знання його основних видів.
СК1.5. Здатність застосовувати знання методів, правил, прийомів і засобів юридичної техніки та юридичного письма для вироблення і систематизації правових актів.	ПК–18. Розуміння поняття юридичного тексту, знання основних видів юридичних текстів. ПК–19. Знання особливостей тексту нормативно-правового акта на лексичному, морфологічному, синтаксичному рівнях. ПК–20. Мовні навички роботи з текстами нормативно-правових актів.
СК1.7. Здатність здійснювати досудове розслідування кримінальних проваджень, контророзвідувальну, оперативно-розшукову діяльність та конфіденційне співробітництво із неухильним дотриманням прав і свобод людини.	ПК–21. Навички усного публічного мовлення в правозастосуванні. ПК–22. Навички комунікативної компетентності в професійній діяльності. ПК–23. Навички роботи з різними типами словників. ПК–24. Знання норм сучасної української літературної мови.

**Карта результатів навчання здобувача вищої освіти,
сформульованих у термінах компетентностей**

Шифр та назва РН за спеціальністю і / або спеціалізацією	Модуль НД	Шифр та назва РН з навчальної дисципліни
РН – результати навчання за спеціальністю /спеціалізацією (обрати результати навчання згідно зі змістом навчальної дисципліни)		Результати навчання з навчальної дисципліни
РН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел. РН 7. Складати та узгоджувати план власного прикладного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами. РН 9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.	№1	РН НД 1.1. Демонструвати знання й розуміння мови української юриспруденції.
РН 18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.	№1	РН НД 1.2. Характеризувати правове регулювання мовної політики в Україні.
РН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.	№1	РН НД 1.3. Демонструвати навички професійного мовлення у сфері юриспруденції. РН НД 1.4. Демонструвати навички комунікативної компетентності в процесі професійної діяльності.
РН 10. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, із застосуванням правничої термінології	№1	РН НД 1.5. Використовувати знання службового мовного етикету в різних правових ситуаціях. РН НД 1.6. Визначати особливості усного й писемного мовлення в юридичній практиці. РН НД 1.7. Демонструвати знання та розуміння норм сучасної української літературної мови, уміння правильно їх

		застосовувати в різних правових ситуаціях.
РН 12. Донести до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.	№2	РН НД 2.1. Використовувати в текстах законодавчих актів різні види лексичних одиниць.
РН 22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.	№2	РН НД 2.2. Надавати юридичну консультацію відповідно до особливостей мови української юриспруденції.
РН 11. Мати базові навички риторики.	№2	РН НД 2.3. Демонструвати навички публічного мовлення в юридичній діяльності.
РН 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.	№2	РН НД 2.4. Використовувати в мовленні юридичну термінологію відповідно до вимог сучасної української літературної мови та українського законодавства.
РН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.	№ 2	РН НД 2.5. Розрізняти системно-сміслові зв'язки між юридичними термінами. РН НД 2.6. Аналізувати оновлену термінологію сучасного українського законодавства. РН НД 2.7. Характеризувати та класифікувати юридичні терміни в текстах нормативно-правових актів.
РН 15. Вільно використовувати у професійній діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.	№ 3	РН НД 3.1. Аналізувати юридичні документи щодо оформлення їх композиційних частин. РН НД 3.2. Визначати реквізити документів.
РН 21. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.	№ 3	РН НД 3.3. Виокремлювати юридичні конструкції в тексті документа. РН НД 3.4. Аналізувати мову й стиль законопроектів.
РН 1.1. Виявляти проблеми у правовому регулюванні і пропонувати способи їх вирішення відповідно до принципів захисту прав людини і її основоположних свобод.	№3	РН НД 3.5. Виявляти проблеми в мовному оформленні юридичних документів, пропонувати способи їх вирішення з використанням наявних теоретичних і прикладних знань.

РН1.5 Застосовувати набуті знання у стандартних і нестандартних професійних ситуаціях методами відтворення та реконструкції.	№ 3	РН НД 3.6. Відшукувати професійну інформацію в лексикографічних джерелах. РН НД 3.7. Застосовувати правила мовного та юридичного тлумачення текстів.

